

Úvodem

Publikace *Česká zahraniční politika v roce 2008: Analýza ÚMV* bezprostředně navazuje na loňskou analýzu, a to jak po obsahové stránce, tak i ve struktuře jednotlivých příspěvků. Pokračování v loňském roce započaté série tak umožňuje sledovat a srovnávat vývoj české zahraniční politiky (ČZP) v jejím politickém a ideovém zázemí, v prioritách, provádění a implementaci, stejně jako si všimnout vývoje působení jednotlivých aktérů a mediální reflexe české zahraniční politiky.

Oproti minulému vydání doznala struktura textů drobné změny. V první části jednotlivých kapitol se autoři již tolik nezaměřují na konceptuální rámec ČZP, který se – pohříchu – ve většině sledovaných oblastech nijak neposunul. Důraz je proto v těchto částech kladen na politické diskuse a obecné politické zázemí ČZP. Určitou změnou prošla i druhá kapitola, která se již konkrétně zaměřuje pouze na analýzu (audiovizuálních) médií a jejich zpravování o zahraniční politice. Tímto způsobem se daří lépe zachycovat vzájemnou vazbu mezi tématy, která mají potenciál iniciovat politickou a mediální debatu, a vlastním výkonem zahraniční politiky, stejně jako identifikovat témata či agendy, která zůstávají mimo záběr médií a politické reprezentace. Rok 2008 potvrdil, že pouze zlomek portfolia ČZP je vytvářen za širšího zájmu, většina agendy je vykonávána na administrativní a exekutivní úrovni.

Stejně jako v loňském roce je kniha rozdělena na jednotlivé širší části, které odpovídají výraznějším rozměrům ČZP. Tyto části jsou dále členěny na dílčí kapitoly. Úvodní část, rozdělená na dvě kapitoly, zachycuje pokračující proměnu politického kontextu tvorby ČZP v roce 2008. Dále analyzuje zapojení vybraných aktérů do této tvorby (vláda, prezident, ministerstvo zahraničních věcí a parlament) a mediální pokrytí české zahraniční politiky. Zvláštní důraz je kladen na vazbu mezi zhoršujícím se politickým kontextem ČZP a rolí jednotlivých aktérů. Následující části jsou věnovány evropskému a bezpečnostnímu rozměru ČZP, přičemž obě části mj. zrcadlí vývoj, který byl pro rok 2008 určující, tj. přípravy na české předsednictví Radě EU a vyjednávání o umístění radarové základny amerického protiraketového systému. Na tyto obecnější části navazuje analýza zahraniční politiky vůči jednotlivým zemím a regionům. V tomto roce nebyl rozšířen obzor sledovaných zemí. Nadále jsme se přidrželi názoru, že naším cílem není poskytnutí komplexního přehledu českých zahraničně-politických vztahů, ale spíše hloubková sonda – dle našeho soudu – do nejrelevantnějších oblastí a témat. Pro příští rok však autorský tým zvažuje možnost zařazení kapitoly, věnované ČZP vůči jihoamerickému regionu. K části, věnující se multilate-

rálnímu rozměru ČZP, je nutné upozornit na posílení mezinárodněprávního pohledu na tuto problematiku, díky němuž se v této kapitole objevují i témata, která organicky patří – a jsou zmiňována – i v kapitolách jiných (jako např. problematika Kosova či srpnový vývoj týkající se rusko-gruzínského konfliktu). Pro příští vydání zvážeme opět zařazení zvláštní kapitoly, věnované mezinárodněprávní dimenzi ČZP. Závěrečná část publikace je věnována hospodářskému, lidskoprávnímu, rozvojovému a kulturnímu rozměru zahraniční politiky. Stejně jako v loňském roce ústí celá studie do úvahy o ideovém zázemí ČZP.

Autorský tým doznal jen několika málo změn, a je milou povinností koordinátora projektu poděkovat všem autorům za jejich pracovní úsilí při zpracovávání svých kapitol. Obrovský dík patří všem, kteří svým časem, ochotou, informacemi či postřehy umožnili výrazné obohacení předkládané publikace. Jmenovitě jde o: Michala Bucháčka, Jiřího Čistecského, Gabrielu Dlouhou, Tomáše Ehlera, Petra Fleischmanna, Jana Hamáčka, Mateusze Gniazdowského, Jana Kasala, Jiřího Krále, Jiřího Krbce, Aleše Macíka, Jana Michala, Jakuba Nováka, Roberta Otepku, Michala Procházku, Janu Rathsamovou, Šárku Stráhalovou, Martina Svárovského, Jana Schwippela, Igora Šeda, Bronislavu Tomáškovou, Jana Tomáška, Pavla Valového, společnost Media Tenor. Zvláštní poděkování patří Kristýně Dykové, která v rámci své odborné stáže v Ústavu mezinárodních vztahů výraznou měrou pomohla k průběhu prací na publikaci, knihovně a nakladatelství ÚMV, stejně jako odborným recenzentům, doc. Ladislavu Cabadovi a dr. Zbyňku Dubskému, kteří svým pečlivým a pozorným čtením přispěli ke zvýšení odbornosti a kvality výsledného textu. Výčet pochopitelně není úplný, vznik publikace by nebyl možný bez ochoty řady dalších administrativních, exekutivních, politických činitelů a odborníků, kteří si našli čas a podělili se s autory o své informace a názory na analyzovanou látku.

Věřím, že druhé pokračování analýzy zahraniční politiky z autorské dílny Ústavu mezinárodních vztahů alespoň částečně potvrdí ambici založit tradici pravidelných hloubkových a smysluplných studií ČZP, jejichž přínos by měl spočívat jak v aktuálním zhodnocení tohoto významného pole českého politického života, tak v poskytnutí informačního základu pro jeho pozdější studium.

Michal Kořan